

Také Jihlava si připomíná nedožitě osmdesátiny grafika Oldřicha Kulhánka

Jihlavská M&K Galerie připomíná aktuální výstavou nedožitě osmdesátiny, ale i plný život výrazného českého grafika Oldřicha Kulhánka, mimo jiné autora současných českých bankovek.

■ Jiří Varhaník
Jihlava

Grafik a kreslíř Oldřich Kulhánek má v M&K galerii výhradní postavení po celou dobu její existence. Vernisáž jeho tvorby se nyní v Jihlavě uskutečnila za značného zájmu příznivců grafiky 26. února, přesně v den jeho nedožitých osmdesátin. Osobně se jí účastnily autorka dcera Klára Melichová s manželem a její maminka, paní Růžena Kulhánková.

„Otec byl nesmírně pilný, tvořil ve svém ateliéru, kam se uzavřel před světem. Když jste tam vstoupili, tak tam hrála hudba – Haydn nebo Mozart nebo Vivaldi. On tam u toho stál, skláněl se u stolu nad litografií nebo leptem nebo kresbou, všechna tato tři odvětví zvládal naprosto bravurně. On si velmi vážil řemesla a sám ho velmi zdatně ovládal,“ vzpomínala na otce Melichová.

V ateliéru se podle ní otec plně soustředil na práci: „Přijímal tam samozřejmě i návštěvy nebo klienty. A když byl takový návštěvní den velmi bohatý na návštěvy, tak byl z toho v podstatě smutný, protože se nedostal pořádně k práci. Takže když na něčem opravdu dělal, a už věděl, že ho třeba tlačí i termín u tiskaře, tak tam i přespával, aby mohl ráno brzo vstát, anebo večer ještě dělat.“

Užil si to do poslední chvíle

Dcera grafika Kulhánka při vernisáži vzpomněla na předešlý večer, kdy si myla vlasy nad vanou: „A teď jsem si říkala, ježíšmarja, mě už bolejí záda, než se mi ta hlava umyje. Tak jsem si uvědomila, jak on se skláněl nad prací a vždycky když se po té čtvrt hodině nebo půlhodině, kdy se ponořil do toho papíru nebo kamene nebo desky, musel narovnat, tak ho to strašně bolelo. Takže to byla, myslím si, i dřina fyzická.“

Melichová v tom kontextu komentovala televizní medailon svého otce, který v předvečer jeho nedožitých osmdesátin

DCERA Oldřich Kulhánka Klára Melichová a její maminka Růžena Kulhánková před typickými Kulhánkovými figurálními pracemi na zahájení jihlavské výstavy.

odvysílala Česká televize:

„Tam jste otce viděli v takovém tom rozpuku devadesátých let, kdy začal být takové krásně tučnouček. On si nesl i ta svá kila, to byla taková ta jeho lidská chyba. Mohu prozradit, že si velmi rád užíval života, když to šlo, dosytosti, takže i stran jídla a pití, což na něm bylo vidět. Uměl si to užít opravdu se vším všudy.“

Podle Melichové si Oldřich Kulhánek samozřejmě přál, aby na světě byl co nejdéle: „Ale ne za cenu toho, že by chudě někde dlouho byl, jak říkal, na hadičkách. Řekla bych, že odešel ještě při síle a užil si to do poslední chvíle.“

Jeho vobrázky nosíme ve šrajtoflí

„Když je talent a chybí pracovitost, tak to potom nejde. A tady se to snoubilo. Proto dosáhl toho, čeho dosáhl, proto se můžeme těšit z jeho kumštu,“ reagovala ze své zkušenosti s O. Kulhánkem galeristka Kumbárová. Jak v úvodu vernisáže připomněla, všichni známe jeho dílo díky penězům, všichni „nosíme jeho vobrázky ve šrajtoflí.“

Retrospektivní výstava, byť rozsahem komornější, ale představuje Kulhánka v poměrně komplexním pohledu. Připomíná 24 jeho děl, vybraných z obsáhlého galerijního depozitáře. Dramaturgie mapuje autorovu tvorbu od sedmdesátých

Oldřich Kulhánek

do poloviny devadesátých let 20. století.

„Připravila jsem takové lahůdky z jeho tvorby - záměrně jsme se soustředili na to ranější období, které vykazovalo silný emoční náboj umocněný bravurností kresby s důrazem na detail,“ konstatuje Kumbárová.

To je podle ní dobře vidět v cyklu menších leptů Anatomie. Velmi silným a emocionálně vypjatým cyklem jsou podle Kumbárové litografie tváří, portréty a fragmenty obličejů, typické pro Kulhánkovu tvorbu osmdesátých let.

Vystavena je též trojice větších barevných litografií z poloviny devadesátých let, inspirovaná perzekucí ze strany komunistického režimu, které byl Kulhánek vystaven v letech osmdesátých.

„Byl vyslýchán státní bezpečností a poté kvůli své tvorbě vězněn. Tyto grafické listy jsou dokladem a zároveň výpovědí autora o stavu společnosti a myslí umělce v této době,“ konstatuje galeristka. Na zmíněný cyklus volně navazuje litografie s portrétem prasat – lidí. V ní

Oldřich Kulhánek

■ Narodil se 26. 2. 1940 v Praze, zemřel tamtéž 28. 1. 2013, je pohřben na bubenečském hřbitově.

■ Grafický designér, malíř, grafik, ilustrátor, scénograf a pedagog.

■ Absolvoval VŠ uměleckořemeslnou v Praze v ateliéru grafiky prof. Karla Svobinského.

■ Za grafiky, jimiž údajně hanobil představitele bývalých socialistických zemí, byl za minulého režimu perzekvován. Od roku 1968 byl stíhán a v březnu 1971 zatčen StB a uvězněn. Strávil měsíc ve vězení a musel pravidelně chodit k výslechům.

■ V roce 1973 bylo jeho 11 grafických listů odsouzeno k likvidaci (přátelé a rodina ukryli a zachovali matrice), původní grafiky ale údajně rozkradli soudci.

■ V letech 1992 - 1993 pracoval na návrzích osmi českých bankovek. Motivy byly po úpravě použity i na bankovkách vydaných již po rozdělení Československa.

■ Vytvořil mnoho českých poštovních známek.

Kulhánek poukazyval na absurditu společenské situace.

Figura – život

Výstava nezbytně reflektuje i pro Kulhánka typické téma lidské figury – takřka anatomického ztvárnění těla. Pro jeho grafickou tvorbu bylo stěžejní po celé jeho tvůrčí období, na výstavě je zastoupeno čtveřicí rozměrných litografií z poloviny devadesátých let (Život v kruhu, Život v kotrmelcích, Torzo a Život ve spirále).

Pro připomenutí širokého rozsahu autorovy bohaté tvorby byla zařazena též jedna litografie z cyklu Funny money. „Ten byl vytvořen bezprostředně po realizaci návrhů všech našich

bankovek v polovině devadesátých let,“ připomíná galeristka.

Snahou dramaturgického výběru pro výstavu je ukázat i na poměrně malém prostoru mistrovskou kresebnou i grafickou práci špičkového umělce svého oboru. Některé práce jsou podle Kumbárové v M&K Galerii prezentovány poprvé, anebo v nových souvislostech.

Výstava v přízemí domu v ulici Hany Kvapilové 24 potrvá do 20. května, je neprodejní. „V letošním roce se připravují i další výstavy k autorovým nedožitým osmdesátinám. Doufáme, že postupně dojde k většímu docenění jeho přínosu pro českou kulturu,“ doufá jihlavská galeristka.

Krátce

Drahé kameny, které přežily staletí

JIHLAVA - V jihlavském muzeijním Malovaném sále se bude v úterý 10. března od 17 hodin hovořit na téma Drahé kameny Moravy a Slezska od renesance po secesi.

Přednášet bude odborník Ivan Mrázek, autor stejnojmenné knihy, která získala nominaci na Nejkrásnější knihu knižního veletrhu a na cenu Josefa Hlávky za literaturu v oboru neživá příroda.

Jak připomínají organizátoři akce, dochovaly se na Moravě a ve Slezsku i přes nepřízeň osudu vzácné uměleckořemeslné předměty s drahými kameny. V muzeích, galeriích, zámcích, hradech, kostelích a klášterech lze obdivovat sošky, nádoby, zbraně, kalichy, relikviáře, monstrance, mozaiky, roucha, nábytek a šperky vytvořené z drahých kamenů. Významné drahokamové artefakty najdeme také v Jihlavě.

Jak trénovat paměť

JIHLAVA - Kurz trénování paměti zaměřený na každodenní použití proběhne od 17. března do 21. dubna na malé scéně DKO Jihlava. Jeho lektorkou bude Ivana Vaňková, trenérka České asociace trenérů paměti a mozkového joggingu.

Akce je určena dospělým osobám, které podléhají mylnému dojmů, že s věkem jejich paměť slábne. Dojde na praktická cvičení koncentrace pozornosti, zvyšování kapacity krátkodobé paměti i na techniky ukládání a vybavování dlouhodobých informací.

Polná si připomene tory a oběti

POLNÁ (Jv) - Polenský spolek POLIN, který se věnuje tematice někdejší židovské komunity ve městě, připravuje výstavu fotografií Zachor - pamatu. Představí tvorbu autorky Sheily Pally na téma Osudy českých tór ve světě. Začne 8. března ve 14 hodin v Městském pivovaru v Polné, v prostoru vinárny „Obývák“.

Jak sdělila předsedkyně spolku POLIN Anna Mirjam Wagneřová, bude po vernisáži následovat akt položení dalších pěti pamětních kamenů zmizelých, které připomenou některé konkrétní židovské obyvatele Polné, oběti holokaustu.

Sraz účastníků bude v 16 hodin na Karlově náměstí před rabínským domem. Samotnému položení kamenů bude předcházet veřejné čtení jmen polenských obětí Šoa (holokaustu).

Ochotníci v Polné slavili, že hrají divadlo 222 let

TITULNÍ list jedné z polenských divadelních kronik a plakát z roku 1847.

POLNÁ (Jv) - Desítky současných i někdejších herců polenského Divadelního spolku Jiří Poděbradský se sešly 22. února v sále tamiňho loutkového divadla. Ochotníci si připomněli, že se v Polné hraje divadlo už 222 let.

Jak za polenské divadelníky připomíná Milan Kutil Říha, nastudovali ochotníci v Polné svoji první hru, Schillerovy Loupežníky, už v roce 1798. Dvojkové výročí nyní inspirovalo současné divadelníky k oslavě. „Uskutečnila se 22. 2. 2020, to aby těch dvojek nebylo málo,“ pokračuje Říha.

Při promítání starých fotografií a prohlížení kronik účastníci oslavy vzpomínali a vyprávě-

SPOLEČNÉ foto účastníků oslavy výročí polenských ochotníků.

Foto: archiv DS Jiří Poděbradský

li, co všechno při zkouškách a vystoupeních zažili.

„Tak např. pan Josef Mlynář dostal roku 1988 roli v Lucer-

ně těsně před premiérou, jelikož jeden z kolegů na poslední chvíli vypadal. K nastudování textu zbýval krátký čas a moc se mu do

toho nechtělo. Režisér Jan Vítek ale pod tlakem okolností rozhodl - jsi Mlynář, tak mlynář budeš hrát!“ popisuje Říha.